

Banken moeten dienender worden

René Smits

dinsdag 25 november 2014, 15:44 update: dinsdag 25 november 2014, 16:41

René Smits

Er is dezer dagen veel slecht nieuws over de bancaire cultuur. De crisis lijkt nog niet veel verandering te hebben gebracht in de financiële sector, behalve een stortvloed aan nieuwe regels en goede arbeidskansen voor compliance officers. De hoge boetes die onlangs werden opgelegd aan banken die betrokken waren bij vervalsing van vreemde valutahandel, en het bericht afgelopen week over onderzoek naar bedrog onder bankiers lijken te suggereren dat de bancaire cultuur nog steeds wezenlijke verandering behoeft.

Volgens berichten concludeert het recente onderzoek dat “de heersende cultuur in het bancaire bedrijf de norm om eerlijk te handelen verzwakt en ondermijnt, wat impliceert dat maatregelen om een eerlijke cultuur te herstellen erg belangrijk zijn”. Al in 2009 wenste de toenmalige toezichthouder van Groot Brittannië, Adair Turner, een terugkeer naar normale economische omstandigheden, maar geen terugkeer naar de vroeger heersende bankencultuur.

De wens die Turner uitte, dat banken zich zouden richten op cliëntenbelang, is nog niet in vervulling gegaan. Andere toezichthouders hebben eveneens het belang van ethiek in de financiële wereld benadrukt, onlangs nog tijdens het forum over ethiek en marge van de jaarvergadering van het IMF. Het zou wel eens zo kunnen zijn dat toezichthouders duwtjes moeten geven in de richting van duurzaam bankieren dat cliënten centraal stelt, voordat zulk bankieren algemeen gangbaar wordt.

Homogene toezichtcultuur

Dit houdt in dat cultuur hoog moet staan op de lijst onderwerpen waaraan toezichthouders aandacht besteden. De Europese Centrale Bank, die zojuist begonnen is met de uitoefening van cruciale bevoegdheden op toezichtsterrein, is bezig een homogene toezichtcultuur in Europa te bevorderen. De benadering van de ECB is veelbelovend.

Door de inzet van Joint Supervisory Teams (JSTs) met toezichthouders uit verschillende lidstaten, waarbij de leidinggevende van het gezamenlijk op een bank uit een bepaalde jurisdictie toezichthoudende team een andere nationaliteit heeft dan de bank, staat bijvoorbeeld een Poolse of Spaanse toezichthouder aan het hoofd van het JST van een Nederlandse bank.

Toezicht zal streng en fair zijn, zo beloofden Danièle Nouy en Sabine Lautenschläger – verantwoordelijk voor banktoezicht in het eurogebied – tijdens de bijeenkomst afgelopen week ter markering van de nieuwe toezichthoudende bevoegdheden van de ECB. Begrijpelijkerwijze ligt de nadruk op convergentie – op een hoog niveau – van de toezichtcultuur. Stevig toezicht dat aan nationale vooroordelen en voorkeuren voorbij gaat, staat in Frankfurt op de agenda. (Hier past het te vermelden dat ik in de nieuwe toezichtsstructuur plaatsvervangend lid ben van een team dat toezichtsbesluiten van de ECB aan een onafhankelijke bestuurlijke toetsing onderwerpt.)

Uitdagingen

Voor de ECB en de Nationale Bevoegde Autoriteiten in het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (SSM) gaan de uitdagingen verder dan dat. Het bevorderen van cultuurverandering bij de onder toezicht staande instellingen is een tweede uitdaging. Dit betekent de bancaire cultuur aanpakken, wat verder gaat dan de toezichtcultuur.

Risicobeoordeling en behoorlijke governance van de onderneming behoren tot de belangrijke elementen die de ECB al heeft geïdentificeerd als aandachtspunten van het toezichtsperspectief van het SSM, naast cijfers en data die de banken rapporteren. Het kan nodig zijn dieper in de geest van de bankiers door te dringen om banken te bewegen hun klanten centraal te stellen en ethische normen na te leven.

Banken die geld uitlenen voor duurzame groei en die kerndiensten verrichten in de huidige economie dienen de samenleving. Deze 'dienende houding' zal bevorderd moeten worden door toezichthouders die zelf de samenleving dienen door verliezen van rekeninghouders te voorkomen en de economie te vrijwaren van systemische risico's en financiële instabiliteit.

Een hoopvol teken is het dat ethiek in de financiële wereld een zaak aan het worden is die toezichthouders openlijk ter harte nemen.

Bron: <http://fd.nl/beurs/904113/banken-moeten-dienender-worden>